

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи
з навчальної дисципліни

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

*(для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр
напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент
та слухачів другої вищої освіти
спеціальності 7.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2015

Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : Г. І. Базецька. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 35 с.

Укладач: к. е. н. Г. І. Базецька

Рецензент: Н. І. Складрук, к. е. н., доцент Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 27.08.2014 р.

ЗМІСТ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 СУТНІСТЬ ГРОШЕЙ, ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ ТА ГРОШОВІ СИСТЕМИ.....	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІНАНСИ ЯК СУКУПНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	15
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУТНІСТЬ КРЕДИТУ ЯК ІСТОРИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ТА ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	22
ЛІТЕРАТУРА.....	Ошибка!
.....	Закладка
	не
	определен
	а.

МОДУЛЬ ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ ГРОШЕЙ, ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ ТА ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Самостійна робота студента за ЗМ 1 курсу «Фінанси, гроші та кредит» складається з наступних частин:

1. Складання конспекту за наступними темами:

Тема 2. Грошовий оборот і грошові потоки

Тема 3. Грошовий ринок

Тема 6. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

2. Вирішення тестових завдань.

Тема 1 Сутність та функції грошей

1. Раціоналістичний напрямок у теорії походження грошей охоплює тих учених, основні погляди яких щодо цього питання можна звести до тези:

- а) гроші з'явилися з виникненням товарного виробництва;
- б) гроші — це продукт домовленості між людьми;
- в) гроші — це продукт товарного виробництва;
- г) гроші виконують роль загального еквівалента.

2. Еволюційний напрямок у питанні про походження грошей об'єднує велику кількість учених, які пов'язують появу грошей з:

- а) виникненням обміну;
- б) виникненням банківського сектору;
- в) виникненням товарного виробництва;
- г) виникненням натурального господарства.

3. До функцій грошей не відноситься наступна функція:

- а) міри вартості;
- б) засобу обігу;
- в) засобу платежу;
- г) засобу нагромадження;
- д) засобу накопичення;
- е) світових грошей.

4. Розташуйте відповідно відмінності золотих та паперових грошей:

- 1) золоті гроші;
- 2) паперові гроші

а) представники золота, випускаються державним казначейством або центральним банком і перебувають в обігу з примусовими курсами, є заміниками повноцінних грошей, слугують засобом фіксації вартісних пропорцій

б) повноцінні, мають суттєву внутрішню вартість, виникають в результаті історичного розвитку товарного обігу, є мірою вартості всіх інших товарів

5. Функція грошей.

Тема 2 Грошовий оборот і грошові потоки

1. В банк внесено готівкою на депозит 10000 грн. Норма обов'язкового резервування – 25%. Цей депозит може збільшити масу грошей в обороті за рахунок мультиплікатора на:

- а) невизначену величину;
- б) 7500 грн.;
- в) 10000 грн.;
- г) 30000 грн.;
- д) 40000 грн.

2. Грошова маса за агрегатом М3 збільшується кожний раз, коли комерційні банки:

- а) збільшують свої вклади в центральному банку;
- б) збільшують обсяги позичок своїм клієнтам-юридичним особам;
- в) збільшують свої зобов'язання по поточним рахункам шляхом залучення готівкових грошей на вклади населення;
- г) вилучають частину вкладів у центральному банку.

3. Якщо норма обов'язкового резервування для банків дорівнює 100%, то величина грошового мультиплікатора дорівнює:

- а) 0;
- б) 1;
- в) 10;
- г) 100.

4. Якщо трансакційні гроші (гроші для угод) здійснюють у середньому 5 обертів за рік, то кількість грошей, необхідних для обслуговування обміну:

- а) в 5 разів більше номінального ВВП;
- б) складає 20% номінального ВВП;
- в) дорівнює відношенню: $5/\text{ВВП}_{\text{ном}}$;
- г) неможливо визначити.

5. Банківська система створює гроші, видаючи кредити. У результаті грошова маса:

- а) збільшується на величину, меншу від загальної суми депозитів;
- б) збільшується на величину, що дорівнює загальній сумі депозитів;
- в) збільшується на величину більшу від загальної суми депозитів;
- г) не збільшується і не зменшується.

6. Визначити, з яких секторів складається грошовий оборот:

- а) грошового обігу та фіскально-бюджетного обороту;
- б) грошового обігу, фіскально-кредитного обороту, кредитного обороту;
- в) грошового обігу та фінансово-кредитного обороту.

7. Якщо фактична маса грошей в обороті (K_{ϕ}) перевищує необхідну для обороту (K_n), то які явища матимуть місце:

- а) нестача купівельної спроможності;
- б) грошовий попит відповідає товарній пропозиції;
- в) надлишок купівельної спроможності.

8. Як визначається рівень монетизації економіки:

а) як відношення грошової маси на кінець року до валового внутрішнього продукту за відповідний рік;

б) як відношення валового внутрішнього продукту за рік до грошової маси на кінець року;

в) як відношення середньомісячної грошової маси до валового національного продукту за рік.

9. Які гроші належать до неповноцінних:

- а) готівкові гроші;
- б) золоті монети;
- в) депозитні гроші;
- г) електронні гроші.

10. Визначити засоби платежу, які обслуговують нині грошовий оборот в Україні:

- а) банкноти;
- б) акредитиви;
- в) розмінні монети;
- г) депозитні гроші;
- д) казначейські білети;
- є) платіжні доручення.

11. Залучені ресурси комерційного банку становлять 20,0 млн. грн., норма обов'язкового резерву – 15%. На коррахунку в НБУ станом на 1 червня банк має 3,5 млн. грн і в касах готівкою – 0,5 млн. грн. Виходячи з цих даних визначить станом на 1 червня:

- а) загальний обсяг резерву банку; $3,5 + 0,5 = 4$ млн. грн.
- б) обсяг обов'язкового резерву; $20 * 0,15 = 3$ млн. грн.
- в) обсяг вільного резерву. $4 - 3 = 1$ млн. грн.

12. Визначити, які гроші перебувають в обороті в Україні у сучасних умовах:

- а) повноцінні гроші;
- б) неповноцінні гроші;
- в) обидва види.

13. Якщо станом на 1 червня маса готівки поза банками складає 2,1 млрд. грн., готівка в касах банків – 0,5 млрд. грн. поточних вкладів – 4,0 млрд. грн., ощадних вкладів – 2,9 млрд. грн., строкових вкладів – 3,5 млрд. грн., то чому будуть дорівнювати:

- а) агрегат М₀; 2,1 млрд. грн.
- б) агрегат М₁; $4+2,1+2,9=9$ млрд. грн.
- в) агрегат М₃; $9+3,5=12,5$ млрд. грн.

14. Грошова база включає в себе:

- а) металеві й паперові готівкові гроші та поточні вклади;
- б) металеві й паперові готівкові гроші та строкові вклади;
- в) готівка поза банками, готівка в касах банків та всі банківські депозити;
- г) вся готівка (поза банками і в касах банків) та кошти на коррахунках комерційних банків в НБУ.

15. Визначити, які грошові потоки відносяться до потоків «ін'єкцій»:

- а) оплата експорту;
- б) державні позики;
- в) інвестиції;
- г) державні закупки.

16. Яке з наведених визначень грошового обороту найбільш повно розкриває його економічний зміст:

- а) це сукупність всіх платежів, які здійснюються в народному господарстві за певний період;
- б) це безперервний рух грошей в процесі суспільного відтворення;
- в) це процеси формування і витрачання грошових доходів окремими економічними суб'єктами.

17. Як визначається коефіцієнт Маршала:

- а) як відношення готівки поза банками до загальної маси грошей;
- б) як відношення маси депозитних грошей до обсягу грошового обороту;
- в) як відношення загальної маси грошей до обсягу ВВП.

Тема 3 Грошовий ринок

1. Як співвідносяться між собою ринок грошей і грошовий ринок:

- а) грошовий ринок є складовою частиною ринку грошей;
- б) ринок грошей є складовою частиною грошового ринку;
- в) ці два ринки функціонують відокремлено і паралельно;
- г) це дві назви одного і того ж ринку – фінансового.

2. Які з вказаних нижче ринків відносяться до ринку грошей, а які – до ринку капіталів:

- а) ринок короткострокових цінних паперів (РК) ;

- б) ринок довгострокових цінних паперів (РК) ;
- в) валютний ринок (РГ) ;
- г) ринок середньо- та довгострокових банківських кредитів (РК) ;
- д) ринок короткострокових фінансових активів (РГ) ;
- е) ринок короткострокових банківських кредитів (РГ) .

3. Які фактори впливають на попит на гроші?

а) зміна обсягів номінального ВВП, зміна депозитного відсотку та доходності цінних паперів;

б) зміна розмірів поточної каси, номінального ВВП та цін на товари та послуги;

в) зміна цін, рівноважної ставки відсотка, поточної каси.

4. Поточна каса – це:

а) залишки готівкових грошей в касах підприємств та організацій;

б) залишки готівкових грошей в касах підприємств, організацій та на руках в населення;

в) гроші, які потрібні економічним суб'єктам для здійснення поточних платежів;

г) залишок готівкових грошей та поточних депозитів;

д) запас грошей, сформований під впливом трансакційного мотиву.

5. Пропозиція грошей на макрорівні дорівнює:

а) агрегату M_2 ;

б) агрегату M_1 ;

в) загальній масі грошей в обороті;

г) грошовій базі.

6. В результаті дії грошово-кредитного мультиплікатора:

а) збільшуються депозити в банківських установах;

б) збільшується загальна маса грошей в обороті;

в) збільшується агрегат M_0 ;

г) збільшується грошова база.

7. В поповненні маси грошей в обороті беруть участь:

а) Національний банк;

б) НБУ, комерційні банки, Міністерство фінансів;

в) комерційні банки, небанківські фінансово-кредитні установи;

г) НБУ, комерційні банки;

д) державне казначейство, комерційні банки.

8. Що таке рівноважна ставка процента:

а) ставка процента, яка складається на ринку при масі грошей в обороті на рівні агрегату M_2 ;

б) ставка процента, яка складається на ринку, коли маса грошей в обороті дорівнює сумі коштів, яку хочуть мати в своєму розпорядженні економічні суб'єкти;

в) ставка процента, яка складається на ринку за умови, що пропозиція грошей співпадає з попитом на гроші.

9. Як впливає підвищення рівня процентної ставки на загальну масу грошей в обігу:

- а) маса грошей збільшиться;
- б) маса грошей зменшиться;
- в) маса грошей не зміниться.

10. Величина грошово-кредитного мультиплікатора визначається:

- а) обернено пропорційно грошовій базі;
- б) обернено пропорційно нормі обов'язкового резервування;
- в) як відношення загальної маси грошей в обороті (агрегат М3) до обсягу грошової бази;

г) як відношення грошей, які надійшли в банківську систему ззовні (додатковий резерв), до норми обов'язкового резервування.

11. Канали прямого фінансування на грошовому ринку – це:

- а) переміщення коштів від банківських установ до споживачів;
- б) переміщення коштів від їх власників до споживачів через фінансових посередників;

в) переміщення коштів безпосередньо від їх власників до споживачів.

12. Канали опосередкованого фінансування на грошовому ринку – це:

- а) переміщення коштів від їх власників до споживачів в обмін на акції;
- б) переміщення коштів від їх власників до споживачів через фінансових посередників;

в) переміщення коштів від їх власників до споживачів через банківські установи.

13. Рівновага на грошовому ринку наступає, коли:

- а) всі відсоткові ставки рівновеликі;
- б) облікова ставка і облігаційний процент рівновеликі;
- в) попит дорівнює пропозиції;

г) економічні суб'єкти хочуть мати в своєму розпорядженні стільки грошей, скільки пропонується на грошовому ринку.

14. Які фактори впливають на обсяг поточної каси:

- а) зміна облікової ставки НБУ;
- б) зміна депозитного процента та доходності цінних паперів;
- в) зміна номінального обсягу валового національного продукту;
- г) зміна цін на товари та послуги.

Тема 4 Грошові системи

1. Які елементи включає грошова система у державі?

- 1) назва грошової одиниці;
- 2) види податків;
- 3) фінансові установи, які діють в країні;
- 4) масштаб цін;
- 5) валютний курс;
- 6) види страхування, які передбачені законодавством країни;
- 7) облікова ставка процента;

- 8) законні платіжні засоби;
- 9) організація платіжного обороту;
- 10) норма обов'язкового резервування коштів;
- 11) операції з цінними паперами на відкритому ринку;
- 12) органи, що регулюють грошовий обіг;
- 13) види кредитів;
- 14) процентні ставки комерційних банків.

2. Визначити законні платіжні засоби у грошовій системі держави:

- 1) казначейські векселі;
- 2) комерційні векселі;
- 3) казначейські білети;
- 4) банківські білети;
- 5) державні облігації;
- 6) акції корпорацій;
- 7) платіжні доручення;
- 8) монета;
- 9) чеки;
- 10) акредитив.

3. Визначити інструменти грошово-кредитної політики НБУ:

- 1) облікова відсоткова ставка;
- 2) податкова ставка;
- 3) відсоткові ставки комерційних банків;
- 4) норма обов'язкового резервування депозитів комерційних банків;
- 5) дозвіл чи заборона центральним банком окремих видів кредитів КБ

клієнтам;

- 6) операції на відкритому ринку;
- 7) страхування кредитів;
- 8) диверсифікація кредитів;
- 9) лімітування центральним банком кредитних операцій КБ;
- 10) рефінансування центральним банком комерційних банків.

4. Визначити органи, що регулюють грошовий оборот:

- 1) центральний банк;
- 2) міністерство фінансів;
- 3) ломбарди;
- 4) комерційні банки;
- 5) страхові компанії;
- 6) органи місцевої влади;
- 7) міністерство економіки;
- 8) торгівельні заклади;
- 9) видовищні заклади;
- 10) податкові органи;
- 11) митниця.

5. Грошово-кредитна політика – це:

- 1) регулювання економічної діяльності у сферах фінансів та банківської справи;
- 2) регулювання і контроль банківської діяльності з боку держави;
- 3) система заходів у грошово-кредитній сфері, спрямованих на забезпечення стабільності національної грошової одиниці;
- 4) сукупність економічних, правових та організаційних заходів, здійснюваних центральним банком у галузі валютних відносин;
- 5) система регулювання валютного курсу;
- 6) регулювання грошово-кредитних відносин між державами;
- 7) регулювання облікових відсоткових ставок центральним банком.

6. Визначити стратегічні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

- 1) забезпечення коштами малого та середнього бізнесу;
- 2) підпорядкування корпоративних інтересів окремих банків суспільним інтересам всієї банківської системи;
- 3) зростання виробництва в країні;
- 4) розвиток машинобудування;
- 5) забезпечення зростання інвестицій у виробничу сферу;
- 6) підвищення зайнятості населення;
- 7) розвиток освіти та науки у державі;
- 8) подолання інфляції;
- 9) стабілізація цін;
- 10) ріст народонаселення в країні.

7. Визначте проміжні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

- 1) стабілізація процентних ставок по кредитах комерційних банків;
- 2) прискорення платіжного обороту;
- 3) накопичення товарних запасів у країні;
- 4) зниження рівня цін і тарифів;
- 5) стабілізація рівня цін і тарифів;
- 6) пожвавлення ринкової кон'юнктури;
- 7) розвиток кредитної кооперації;
- 8) стримування ринкової кон'юнктури;
- 9) розвиток мережі установ комерційних банків;

8. Визначте тактичні цілі грошово-кредитної політики Національного банку України:

- 1) зростання грошової маси у населення;
- 2) зростання грошової маси у юридичних осіб;
- 3) прискорення росту грошової маси в обороті;
- 4) прискорення росту коштів на кореспондентських рахунках комерційних банків;
- 5) стимулювання росту коштів на кореспондентських рахунках комерційних банків;

- 6) стримування (обмеження) росту грошової маси в обороті;
- 7) зростання процентів за кредит;
- 8) зниження процентів за кредит;
- 9) стабілізація цін та тарифів;
- 10) ріст грошових доходів малого та середнього бізнесу.

9. Як впливає зниження облікової ставки центрального банку на грошову масу:

- 1) прискорює зростання грошової маси у фізичних осіб;
- 2) стримує зростання грошової маси в обороті;
- 3) прискорює зростання грошової маси в юридичних осіб;
- 4) обмежує вкладення коштів у цінні папери;
- 5) стимулює зростання грошової маси в обороті;
- 6) грошова маса в обороті залишається незмінною;
- 7) стимулює зростання банківського кредитування економіки.

10. Сеньйораж – це:

- 1) процентна ставка по строкових депозитах фізичних осіб;
- 2) різниця між ринковою ціною акції та її номіналом;
- 3) прибутковість банківської операції;
- 4) дохід, що його одержує чекодавець;
- 5) дохід, що його одержує емітент платіжних засобів (грошей) ;
- 6) дохід від транспортування грошей інкасаторами;
- 7) витрати на утримання каси банку;
- 8) доходи від касових операцій банку;
- 9) прибуток монетного двору;
- 10) процентний дохід банку по трастових операціях.

11. Деномінація грошових знаків – це:

- 1) зниження цін;
- 2) ріст тарифів;
- 3) зростання заробітної платні;

4) обмін старих грошових знаків на нові у певній пропорції з одночасною переоцінкою у цій пропорції всіх цін, тарифів, балансових оцінок і грошових вкладів;

- 5) переоцінка балансової вартості основних фондів;
- 6) переоцінка товарних запасів;
- 7) зниження чи зростання дивідендів;
- 8) падіння облікової процентної ставки;

9) зміна (ріст, зниження) норми обов'язкового резервування коштів комерційного банку.

12. Визначити, які задачі ставляться державою перед грошовою системою країни:

- 1) забезпечити економічну незалежність країни;
- 2) забезпечити бездефіцитність державного бюджету;
- 3) мінімізувати витрати обігу усієї маси грошей;
- 4) забезпечити кредитні ресурси комерційних банків;

- 5) не допускати знецінення грошової одиниці;
- 6) забезпечити своєчасне надходження коштів до державного бюджету;
- 7) забезпечення оперативності у розширенні чи скороченні грошової маси в обігу в залежності від потреб економіки;
- 8) забезпечити ліквідність та прибутковість комерційних банків;
- 9) забезпечити своєчасне погашення кредитів позичальниками;
- 10) забезпечення кредитування малого та середнього бізнесу.

Тема 5 Інфляція та грошові реформи

- 1. Інфляція — це
- 2. До теорій інфляції не належать:
 - а) «інфляція пропозиції»;
 - б) «інфляція попиту»;
 - в) «інфляція витрат»;
 - г) «інфляція, як багатофакторний процес».
- 3. Назвіть основні форми інфляції
- 4. Темп інфляції в аналізованому році визначається таким чином:
 - а) $(P_t - P_{t-1}) * 100$
 - б) $(P_{t-1} - P_t) * 100$
 - в) $((P_t - P_{t-1}) / P_{t-1}) * 100$
 - г) $((P_{t-1} - P_t) / P_t) * 100$
- 5. Інфляція витрат виникає в умовах, коли:
 - а) збільшуються сукупні видатки в економіці.
 - б) зростають ціни на енергоресурси.
 - в) збільшуються середні витрати на виробництво продукції.
 - г) всі відповіді правильні.
 - д) всі відповіді помилкові.
- 6. Основні моделі грошових реформ:
 - а) грошові реформи формального типу;
 - б) грошові реформи конфіскаційного типу;
 - в) реформи паралельного (консервативного) типу;
 - г) всі відповіді є правильними.
- 7. Інфляція викликає в економіці такі наслідки:
 - а) підвищення інвестиційної активності;
 - б) збільшення попиту на матеріальні активи;
 - в) підвищення реальних доходів;
 - г) зниження реальних доходів.
- 8. Грошова реформа – це
- 9. До реформ часткового типу відносяться:
 - а) формальні, деномінаційні, конфіскаційні;
 - б) нуліфікація, реставрація, девальвація, деномінація.
- 10. До реформ паралельного типу (консервативних) відносяться:
 - а) формальні, деномінаційні, конфіскаційні;
 - б) нуліфікація, реставрація, девальвація, деномінація.

Тема 6 Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

1. Як впливає зміна кількості грошей в обігу на вартість грошей і рівень товарних цін:

- 1) ріст кількості грошей веде до:
 - а) збільшення вартості грошей;
 - б) росту цін;
 - в) зменшення вартості грошей;
 - г) зниження цін;
- 2) зменшення кількості грошей спричиняє:
 - а) зменшення вартості грошей;
 - б) зниження цін;
 - в) росту цін;
 - г) збільшення вартості грошей.

2. Виділити основні відмінності кон'юнктурної теорії грошей М. Туган-Барановського від класичної кількісної теорії:

- а) заперечує вплив кількості грошей на рівень цін;
- б) заперечує прямо пропорційну залежність цін від кількості грошей;
- в) не визнає впливу на ціни швидкості обігу грошей;
- *г) визнає вплив на ціни всіх трьох чинників: маси грошей, швидкості їх обігу, обсягу реалізованих товарів і послуг;
- д) визнає попит на гроші як важливий чинник зміни швидкості обігу грошей.

3. Запишіть формулу коефіцієнта Маршала і визначте що він характеризує.

4. Які мотиви нагромадження грошей в економічних суб'єктів сформулювали представники «кебріджської школи»

5. Які мотиви нагромадження грошей в економічних суб'єктів сформулювали представники «кембріджської школи»?

6. Визначить, які з названих положень відносяться до монетаристської теорії М. Фрідмана:

- 1) на перше місце у регулюванні ринкової економіки виходить бюджет;
- 2) на перше місце у регулюванні ринкової економіки виходить центральний банк і банківська система;

3) механізм управління масою грошей (М) зводиться переважно до підтримання її стабільності: «М» повинно змінюватися, але ці зміни повинні бути обґрунтованими, щоб середній рівень цін непомітно змінювався протягом тривалого часу;

- 4) маса грошей в обігу повинна зростати:
 - а) швидше від зростання ВВП;
 - б) відповідно до росту ВВП;
 - г) відставати від росту ВВП;
- 5) відставання «М» від росту ВВП компенсується:
 - а) зростанням швидкості обігу грошей;

- б) зменшенням швидкості обігу грошей;
- в) зростанням цін;
- г) зниженням цін.

7. Визначте, у чому проявляється зближення позицій монетаристів та кейнсіанців у сучасній кількісній теорії грошей.

8. Визначити характерні особливості грошової політики в Україні в умовах переходу до ринкової економіки:

- 1) використовуються кейнсіанські постулати в управлінні «М»;
- 2) проводиться монетаристська, по М.Фрідмену, антиінфляційна політика;
- 3) Національний банк України в одні періоди керувався кейнсіанськими «рецептами», а в інші монетаристськими;
- 4) Уряд та НБУ в своїй монетарній політиці орієнтуються виключно на фінансово-бюджетний механізм;
- 5) Уряд та НБУ в своїй монетарній політиці орієнтуються виключно на грошово-кредитний механізм.
- 6) Державний бюджет не відділено від грошово-кредитного механізму НБУ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ФІНАНСИ ЯК СУКУПНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Самостійна робота студента за ЗМ 1.2 курсу «Фінанси, гроші та кредит» складається з наступних частин:

1. Складання конспекту за наступними темами:

Тема 9. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій

Тема 10. Фінанси населення

2. Вирішення тестових завдань.

Тема 7 Сутність та функції фінансів

1. На вашу думку, фінанси – це:

- а) гроші;
- б) розподільчі відносини;
- в) еквівалент коштів.

2. Необхідність фінансів обумовлена:

- а) наявністю кредиту;
- б) наявністю держави та товарно-грошових відносин;
- в) появою грошей та інших цінностей.

3. Фінанси – це економічна категорія, що відображає:

- а) еквівалент коштів;

б) сукупність відносин, пов'язаних зі створенням державного бюджету та його використанням;

в) усі види доходів держави і підприємств;

г) економічні відносини, що складаються при утворенні, розподілі і використанні грошових фондів.

4. Характерними рисами фінансів є:

а) грошова та натуральна форма;

б) грошова форма та розподільчий характер;

в) обмінний характер.

5. Об'єктами фінансових відносин є:

а) валовий внутрішній продукт і національне багатство;

б) прибуток, податки, цінні папери;

в) держава, підприємницькі структури, населення.

6. Суб'єктами фінансових відносин є:

а) валовий внутрішній продукт;

б) фонди фінансових ресурсів;

в) держава, підприємницькі структури, населення.

7. Основними функціями фінансів є:

а) контрольна, економічна, стимулююча;

б) розподільна, стимулююча, відтворювальна, регулююча;

в) розподільна, контрольна;

г) фіскальна, розподільна, регулююча.

8. Напрямами використання централізованих фінансових ресурсів є:

а) розвиток економіки, структурна її перебудова;

б) сплата податків;

в) матеріальне стимулювання працівників.

9. Напрямами використання децентралізованих фінансових ресурсів є:

а) соціальний захист населення;

б) обслуговування державного боргу;

в) матеріальне стимулювання працівників;

г) національна оборона.

10. До децентралізованих фінансових ресурсів належать:

а) кошти Пенсійного фонду, кошти статутного фонду, кошти фондів, утворених за рахунок прибутку;

б) прибуток, кошти статутного фонду, амортизаційного фонду та резервних фондів;

в) кошти фонду оплати праці, резервний фонд КМУ, прибуток.

Тема 8 Фінансова система та фінансовий механізм

1. Фінансова система – це єдина система, тому що:

- а) вона базується на єдиному джерелі ресурсів усіх ланок;
- б) джерелом централізованих грошових фондів є національний дохід;
- в) фінансова система складається тільки з однієї ланки;
- г) вона забезпечує певні темпи розвитку всіх галузей промисловості.

2. Фінансова система за внутрішньою будовою:

а) перерозподільні відносини, що характеризують грошові потоки між суб'єктами;

б) сукупність відносно відособлених взаємозв'язаних сфер і ланок, які відображають специфічні форми і методи розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту;

в) сукупність фінансових установ, на які покладено управління фінансовою системою держави.

3. Фінансова система за організаційною структурою:

а) перерозподільні відносини, що характеризують грошові потоки між суб'єктами;

б) сукупність відносно відособлених взаємозв'язаних сфер і ланок, які відображають специфічні форми і методи розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту;

в) сукупність фінансових органів та інституцій, які управляють грошовими потоками.

4. До сфер фінансових відносин включають:

а) фінанси суб'єктів господарювання, державні фінанси, фінансовий ринок і міжнародні фінанси;

б) фінанси комерційних підприємств, державний і місцевий бюджети, державний кредит і фінанси міжнародних організацій;

в) фінанси суб'єктів господарювання, ринок грошей, фінанси державного сектору економіки, фінанси міжнародних організацій;

г) фінанси населення, фінанси підприємств та фінанси держави.

5. Сфера державних фінансів поділяється на такі ланки:

а) бюджет держави і фінанси державного сектору економіки;

б) бюджет держави, державний кредит, страхування;

в) бюджет держави, державний кредит, загальнодержавні цільові фонди, фінанси державного сектору;

г) бюджет держави, фонди цільового призначення, страхування.

6. Фінансова політика – це:

- а) цілеспрямована діяльність держави, пов'язана із практичним використанням фінансового механізму;
- б) діяльність держави по цілеспрямованому використанню фінансів для забезпечення соціального та економічного розвитку;
- в) сукупність сфер і ланок фінансових відносин, взаємозалежних між собою.

7. Основною метою фінансової політики є:

- а) створення соціальних гарантій населенню;
- б) розподіл ВВП між галузями народного господарства, соціальними групами населення, територіями;
- в) розподіл ВВП між ланками державних фінансів.

8. Напрямки діяльності, що визначають довгострокову перспективу використання фінансів:

- а) тактика керування фінансами;
- б) організація фінансових відносин;
- в) стратегія керування фінансами;
- г) фінансовий механізм.

9. Напрямки діяльності, що визначають довгострокову і середньострокову перспективу використання фінансів – це:

- а) тактика керування фінансами;
- б) організація фінансових відносин;
- в) стратегія керування фінансами;
- г) фінансові інструменти.

10. Фінансова стратегія держави – це:

- а) сформована система довгострокових цілей фінансової діяльності і найефективніших шляхів їх досягнення;
- б) напрями, форми і методи використання фінансових ресурсів;
- в) система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з рухом фінансових ресурсів;
- г) процес визначення оптимальної структури капіталу.

11. Фінансовий механізм системи управління в державі – це:

- а) сукупність фінансових інструкцій та правових норм і чинників, вироблених ними;
- б) форми і методи мобілізації та використання фінансових ресурсів;
- в) сукупність сфер і ланок фінансових відносин.

12. Складовими елементами фінансового механізму є:

а) фінансові резерви, фінанси державного сектору економіки та централізовані фонди;

б) фінансові показники, методи, важелі, стимули та санкції;

в) правові та організаційні засади державних фінансів.

13. Найбільш динамічною частиною фінансової політики є:

а) стратегія управління фінансами;

б) тактика управління фінансами;

в) фінансовий механізм;

г) функціональна система управління.

14. Прикладом фінансової тактики можуть бути:

а) амортизаційна політика і податкова політика;

б) грошова реформа, бюджетна політика;

в) бюджетна концепція, податкова політика.

15. В умовах ринку основними формами мобілізації фінансових ресурсів є:

а) залучення коштів через бюджетне кредитування та фінансування;

б) податки, збори та відрахування;

в) залучення коштів через випуск цінних паперів та різних кредитних зобов'язань.

16. Методи фінансового механізму вміщують:

а) планування, стратегічне управління та збір інформації;

б) фінансове регулювання і оперативне управління;

в) прогнозування і контроль;

г) планування, оперативне управління, фінансове регулювання, фінансове забезпечення, фінансовий контроль.

17. До фінансових стимулів належать:

а) штрафи, санкції, пені, неустойки;

б) податкові пільги, бюджетні кредити, надання фінансової допомоги, відстрочення терміну сплати податків;

в) ставки податків, норми амортизаційних відрахувань, норми бюджетного забезпечення і розміри дотацій.

18. До фінансових важелів належать:

а) штрафи, санкції, пені, неустойки;

б) податкові пільги, бюджетні кредити, надання фінансової допомоги, відстрочення терміну сплати податків;

в) ставки податків, норми амортизаційних відрахувань, норми бюджетного забезпечення і розміри дотацій.

Тема 9 Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій

1. Фінансові ресурси підприємств – це:

а) сукупність фондів грошових коштів, що перебувають у розпорядженні держави, підприємств і організацій; створюються в процесі розподілу і перерозподілу сукупного суспільного продукту і національного доходу;

б) грошові кошти господарюючого суб'єкта, які є сукупністю власних, запозичених та залучених грошових доходів та надходжень підприємства і призначені для забезпечення безперервності процесу розширеного відтворення й виконання інших поточних та довгострокових фінансових зобов'язань підприємства;

в) сукупність доходів, відрахувань та надходжень, що перебувають у розпорядженні підприємств, організації та держави і спрямовуються на задоволення суспільних потреб з метою розширення виробництва і зростання матеріального добробуту народу.

2. До фінансових ресурсів підприємства належать:

а) тільки власний капітал;

б) грошові фонди і частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі;

в) основні фонди і оборотні активи;

г) тільки кредити банків.

3. Підприємницькою діяльністю не мають права займатися:

а) державні службовці;

б) військові;

в) особи віком до 21 року;

г) народні депутати;

д) особи пенсійного віку;

є) працівники освіти.

4. Комерційний розрахунок передбачає:

а) перелік фондів підприємства, які формуються з прибутку;

б) повну самостійність суб'єктів господарювання;

в) своєчасне виконання зобов'язань перед бюджетом;

г) одержання максимального прибутку при мінімальних затратах;

д) наявність бюджетних трансфертів.

5. Капітал підприємства - це фінансові ресурси, що:

а) направляються на споживання;

б) направляються на розвиток виробничо-торгового процесу;

в) направляються на утримання і розвиток об'єктів соціальної сфери;

г) залишаються в резерві.

Тема 10 Фінанси населення

1. Трансферні платежі – це:

- а) виплати населенню, не обумовлені наданням з його боку товарів і послуг;
- б) виплати урядом окремим особам;
- в) одна з форм заробітної плати і платні;
- г) нетрудовий дохід.

2. Наявний дохід – це:

- а) заробітна плата, платня, рента і прибуток у формі відсотка на капітал;
- б) заробітна плата і платню, рента і прибуток у формі відсотка на капітал;
- в) капітал мінус податок на особистий прибуток;
- г) особистий дохід мінус індивідуальні податки та інші обов'язкові платежі.

3. Коефіцієнт Джині зріс в Україні з 0,22 до 0,35. Це означає, що:

- а) середньодушові реальні доходи зменшилися;
- б) середньодушові реальні доходи зменшилися;
- в) диференціації доходів посилилася;
- г) частка сімей, дохід яких нижче прожиткового мінімуму, знизився.

4. Якщо крива Лоренца зрушилася за кілька років далі від бісектриси, це означає:

- а) досягнення більшої соціальної рівності;
- б) посилення диференціації доходів населення;
- в) підвищення життєвого рівня населення;
- г) зниження життєвого рівня населення.

5. При введенні прогресивного оподаткування крива Лоренца зміститься:

- а) вгору і коефіцієнт Джині зменшиться;
- б) вниз і коефіцієнт Джині збільшиться;
- в) залишиться без зміни;
- г) вниз для малозабезпечених сімей і вгору – для багатих.

6. Якщо держава знизить прибуткові податки і збільшить податки на продаж, то загальна прогресивність оподаткування:

- а) знизиться;
- б) підвищиться;
- в) залишиться без зміни;
- г) дана обставина ніяк не вплине на прогресивність.

7. Який вплив на розподіл доходу надає прогресивний податок?

- а) посилює нерівність у розподілі доходу;
- б) не робить ніякого впливу;
- в) сприяє більш рівномірному розподілу доходу;
- г) не можна дати однозначну відповідь.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУТНІСТЬ КРЕДИТУ ЯК ІСТОРИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ТА ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Самостійна робота студента за ЗМ 1.3 курсу «Фінанси, гроші та кредит» складається з наступних частин:

1. Складання конспекту за наступними темами:

Тема 13. Валютні системи та міжнародні розрахунки

Тема 15. Державний кредит

Тема 16. Центральний банк та його роль в економіці

Тема 17. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи

Тема 18. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи

2. Вирішення тестових завдань та тематика рефератів та розгляд питань для самоконтролю.

Тема 11 Кредит у ринковій економіці

1. Кредит – це:

а) акт передачі кредитором певної суми капіталу в тимчасове користування позичальнику на умовах повернення та оплати;

б) мобілізація й нагромадження тимчасово вільних коштів і формування з них позичкового капіталу;

в) це економічні відносини, що виникають між кредитором і позичальником з приводу мобілізації тимчасово вільних коштів та використання їх на умовах повернення й оплати;

г) процес передачі грошей чи матеріальних цінностей за договором позики юридичній або фізичній особі на умовах повернення.

2. До функцій кредиту належать:

а) платності;

б) перерозподільча;

в) емісійна;

г) цільова;

д) контрольна.

3. За організаційно-правовими ознаками та умовами надання позичок види кредитів поділяють на:

а) забезпечений і незабезпечений;

б) виробничий і споживчий;

- в) прямий і опосередкований;
- г) строковий і прострочений, пролонгований;
- д) реальний, сумнівний.

4. Оформлення державних позик здійснюється такими видами цінних паперів:

- а) акціями;
- б) облігаціями;
- в) казначейськими зобов'язаннями;
- г) ощадними сертифікатами.

5. Державний кредит – це:

а) відносини між державою та іншими економічними суб'єктами з приводу мобілізації додаткових грошових коштів на умовах добровільності, платності, строковості, в яких держава виступає в ролі як позичальника, так і гаранта;

б) це форма вторинного перерозподілу валового внутрішнього продукту;

в) зобов'язання держави в особі Кабінету Міністрів України, що діє через Міністерство фінансів України, повністю або частково виконати платежі на користь кредитора у випадку невиконання позичальником, іншим ніж Україна, зобов'язань щодо повернення грошових коштів на умовах строковості та платності;

г) загальна сума заборгованості держави, яка складається з усіх випущених і непогашених боргових зобов'язань держави, включаючи боргові зобов'язання держави, що вступають у дію у результаті виданих гарантій за кредитами, або зобов'язань, що виникають на підставі законодавства або договору;

д) цінний папір на пред'явника, що розповсюджується тільки на добровільних засадах серед населення, засвідчує внесення його власниками грошових коштів до бюджету і дає право на одержання фінансового доходу.

6. Державний кредит – це:

а) сфера грошових відносин, які виникають між державою, юридичними та фізичними особами з приводу безповоротної передачі коштів на фінансування народного господарства;

б) грошова відносини, які виникають між державою, юридичними і фізичними особами у зв'язку з мобілізацією коштів та їх використанням на фінансування державних видатків на умовах повернення, терміновості, платності;

в) особлива сфера грошових відносин, де держава є боржником.

7. За формою виплати доходів позики поділяються на:

- а) процентні;
- б) внутрішні;
- в) виграшні;
- г) дисконтні;
- д) зовнішні.

8. Державна облігація – це:

- а) боргове зобов'язання держави, за яким і виплачується дохід у формі процента чи виграшу;
- б) боргове зобов'язання, спрямоване тільки на покриття бюджетного дефіциту;
- в) боргове зобов'язання, за яким у встановлені строки повертається борг і виплачується дохід у формі дивіденду.

9. Що є доходом у дисконтній позичці?

- а) купон, що додається до позички;
- б) різниця між номінальною вартістю і ціною придбання;
- в) різниця між курсовою і номінальною вартістю.

10. Якими факторами визначається відмінність державного кредиту від банківського?

- а) виникненням потреби у кредиті; економічними інтересами позичальника та кредитора; призначенням; строками повернення; джерелами коштів;
- б) виникненням потреби в кредиті; застосуванням санкцій; призначенням; зміною кількості грошей в обігу; величиною бюджетного дефіциту;
- в) пропорціями розподілення внутрішнього валового продукту; економічними правами позичальника і кредитора; призначенням; строками повернення; виникненням потреби в кредиті.

11. За правом емісії розрізняють:

- а) державні позики;
- б) місцеві позики;
- в) державні та місцеві позики.

12. На які цілі направляються кошти від продажу державних казначейських зобов'язань?

- а) на поповнення позабюджетних фондів;
- б) на поповнення бюджетного фонду;
- в) на спеціально обумовлені цілі;
- г) на поповнення бюджетного фонду і позабюджетних фондів.

Тема 12 Кредитні системи

Теми для рефератів:

1. Розвиток кредитної системи України.
2. Кредитні системи країн Західної Європи.
3. Кредитна система США.
4. Кредитна система Японії.
5. Формування кредитних систем в країнах Азії.

Тема 13 Валютні системи та міжнародні розрахунки

Питання для самоконтролю:

- 1) Що таке валютна система?
- 2) Охарактеризуйте складові елементи національної валютної системи.
- 3) Що таке конвертованість національної валюти?
- 4) Що таке валютний курс? Назвіть види валютних курсів.
- 5) Які основні функції валютного курсу?
- 6) Що являє собою валюта як економічне поняття?
- 7) В чому зміст і принципи функціонування Бретон-Вудської валютної системи?
- 8) На яких принципах функціонує Ямайська валютна система?
- 9) Який зміст системи золотого стандарту?
- 10) Назвіть види та охарактеризуйте валюти по ступеню конвертованості.

Теми для рефератів:

1. Розвиток валютної системи України.
2. Еволюція валютних систем.

Тема 14 Фондовий ринок та фінансові інструменти

Ринок акцій

1. У разі ліквідації компанії власники звичайних акцій:
 - а) повністю втрачають вкладені кошти;
 - б) мають право пред'явити претензії на активи, що залишилися у компанії;
 - в) мають право отримати належні їм грошові кошти після задоволення вимог власників облігацій та привілейованих акцій.
2. Кого з перелічених осіб можна вважати співвласником компанії?
 - а) власники звичайних акцій;

- б) власники привілейованих акцій;
- в) власники облігацій.

3. Клієнт зацікавлений у придбанні акцій з найвищими дивідендами. У високому поточному доході він не зацікавлений. Які акції ви йому порадите придбати?

- а) «блакитні фішки»;
- б) дохідні акції;
- в) акції росту (компанії зі швидким ростом).

4. Які реквізити обов'язково повинна мати акція, що випущена в Україні?

- а) порядковий номер;
- б) дата випуску;
- в) номінальна вартість;
- г) печатка акціонерного товариства;
- д) усі вище перелічені реквізити.

5. Хто може бути емітентом в Україні?

- а) Міністерство фінансів;
- б) місцеві органи управління;
- в) приватні підприємства;
- г) акціонерні товариства.

6. Випуск акцій акціонерним товариством в Україні здійснюється:

- а) в розмірі статутного фонду;
- б) на всю вартість майна державного підприємства (за умови, що воно реорганізується в акціонерне товариство);
- в) на всю вартість активів акціонерного товариства.

7. На графіку зони консолідації до кінця робочого дня намітилася тенденція наближення ціни акцій до лінії опору. Що у даному разі має робити оператор?

- а) купувати акцію;
- б) продавати акцію.

8. На графіку ціни акції «подвійного піку» другий пік у середині ділового дня нижчий за вранішній. Що повинен робити оператор?

- а) купувати акцію;
- б) продавати акцію.

9. На графіку «трикутної структури» на початку ділового дня спостерігається тенденція «затухання» коливань ціни. Що має робити оператор?

- а) купувати акцію;
- б) продавати акцію.

10. На графіку «голова, плечі» в кінці ділового дня проявилася тенденція «опускання правого плеча». Що робить у цій ситуації оператор?

- а) купує акцію;
- б) продає акцію.

11. На графіку «голова, плечі» на початку робочого дня з'явилася тенденція «підняття правого плеча». Що у такому разі робить оператор?

- а) купує акцію;
- б) продає акцію;
- в) приймає рішення в кінці дня (уточнити яке).

12. На початку ділового дня на графіку формується зворотний рисунок «голова, плечі». Що робитиме оператор?

- а) купуватиме акцію;
- б) продаватиме акцію;
- в) прийматиме рішення в кінці робочого дня (уточнити яке).

13. На початку дня відбувається стрімке падіння ціни на графіку «лавіна». Що потрібно робити оператору?

- а) купувати акції;
- б) продавати акції.

Ринок облігацій

1. Як називається різниця між номінальною та ринковою ціною?

- а) премія;
- б) реальна вартість;
- в) дисконт.

2. Основою для виплати процентів по облігації є:

- а) номінальна ціна;
- б) дисконтована ціна;
- в) ринкова ціна.

3. Хто є емітентом облігацій?

- а) Міністерство фінансів;
- б) місцеві органи влади;
- в) нефінансові корпорації;
- г) фінансові корпорації.

4. Хто інвестує кошти в державні облігації?

- а) комерційні банки;
- б) кредитні небанківські інститути;
- в) іноземні інвестори;
- г) Міністерство фінансів.

Тема 15 Державний кредит

1. Державний кредит — це:

- а) позика, яка надається від імені держави фізичним особам;
- б) сукупність відносин, у яких держава виступає в ролі позичальника коштів, кредитора та гаранта;
- в) грошові відносини між державою та фізичними і юридичними особами щодо сплати податків;
- г) заборгованість державних підприємств перед постачальниками.

2. Які основні причини існування державного кредиту?

- а) потреба держави у нарощуванні прибутків;
- б) виплата додаткових пенсій;
- в) бюджетний дефіцит;
- г) бюджетний дефіцит, потреби держави, що постійно зростають.

3. Розрізняють такі форми державного кредиту:

- а) акції та облігації;
- б) товарна і грошова;
- в) готівкова і безготівкова;
- г) термінова і безтермінова.

4. Державний кредит включає такі елементи:

- а) державні позики, кошти населення в ощадних банках, грошово-речові лотереї;
- б) валюту певної країни та вільноконвертовану валюту;
- в) державні резерви;
- г) резерви НБУ та комерційних банків.

5. У яких випадках ощадну справу відносять до державного кредиту?

- а) при виплаті пенсій населенню;
- б) у випадку, якщо залучені кошти населення спрямовуються до бюджету і на придбання державних цінних паперів;
- в) при реалізації лотерей;
- г) при здійсненні будь-яких операцій ощадним банком.

6. Якими видами цінних паперів можуть оформлятися державні позики?

- а) векселями і ощадними сертифікатами;
- б) тільки казначейськими зобов'язаннями;
- в) тільки облігаціями;
- г) облігаціями, казначейськими зобов'язаннями.

7. Внутрішні державні позики — це:

а) розміщення цінних паперів серед вітчизняних юридичних і фізичних осіб;

б) надходження від урядів інших держав;

в) надходження від міжнародних фінансових організацій;

г) емісія цінних паперів комерційними банками.

8. Державний кредит виконує такі функції:

а) розподільну;

б) планову;

в) регулюючу;

г) контрольну;

д) управлінську;

є) облікову.

9. Через розподільну функцію державного кредиту здійснюється:

а) регулювання грошового обігу;

б) формування централізованих грошових фондів держави;

в) фінансування витрат держави;

г) підтримка малого бізнесу.

10. Класифікаційними ознаками державних позик є:

а) суб'єкти позикових відносин;

б) місце розміщення;

в) термін залучення коштів;

г) забезпеченість боргових зобов'язань;

д) метод визначення доходу.

11. За забезпеченістю боргових зобов'язань державні позики поділяються на:

а) заставні;

б) ринкові;

в) неринкові;

г) виграшні;

д) беззаставні;

є) процентні.

12. За характером виплачуваного доходу державні позики поділяються на:

а) заставні;

б) беззаставні;

в) ринкові;

г) виграшні;

- д) процентні;
- є) облігації з "нульовим" купоном;
- ж) неринкові.

13. Державний кредит – це:

- а) сукупність відносин, в яких держава виступає позичальником вільних коштів у населення та підприємницьких структур;
- б) банківський кредит, що надається державними банками;
- в) сукупність відносин, в яких держава виступає в ролі кредитора;
- г) сукупність відносин, в яких держава виступає в ролі позичальника коштів, кредитора та гаранта.

14. Головною причиною наявності державного кредиту є:

- а) наявність дефіциту бюджетних коштів;
- б) наявність державних цільових фондів;
- в) наявність вільних коштів у населення і підприємств;
- г) наявність міжнародних фінансових інститутів.

15. На які цілі направляються кошти від продажу державних казначейських зобов'язань?

- а) на поповнення позабюджетних фондів;
- б) на поповнення бюджетного фонду;
- в) на спеціально обумовлені цілі;
- г) на поповнення бюджетного фонду і позабюджетних фондів.

Тема 16 Центральний банк та його роль в економіці

Питання для самоконтролю:

1. Який банк є головною ланкою дворівневої банківської системи?
2. Як виникли центральні банки?
3. Які завдання виконують центральні банки?
4. Назвіть функції центральних банків.
5. Які функції виконує НБУ?
6. Що таке грошово-кредитна політика?
7. Цілі грошово-кредитної політики.
8. Дайте характеристику інструментам грошово-кредитної політики.
9. Який із інструментів грошово-кредитної політики, на Ваш погляд, є найбільш дієвим при переході до ринкової економіки?
10. Назвіть особливості грошово-кредитної політики України.

Теми для рефератів:

1. Національний банк України. Його структура і функції.
2. Грошово-кредитна політика НБУ.
- 3 Незалежність центрального банку

Тема 17 Комерційні банки як основна ланка кредитної системи

Питання для самоконтролю:

1. Загальна характеристика комерційних банків.
2. Класифікація комерційних банків.
3. Операції комерційних банків та їх характеристика.
4. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх призначення та види.

Проблеми небанківських фінансово-кредитних установ.

5. Стійкість банківської системи як вирішальна передумова її успішного функціонування. Механізм забезпечення стабільності банківської системи.

Теми для рефератів:

1. Банківська система України.
2. Комерційні банки України.

Тема 18 Спеціалізовані кредитно-фінансові установи

Теми для рефератів:

1. Діяльність спеціалізованих небанківських кредитно-фінансових установ в Україні.
2. Функціонування спеціалізованих кредитно-фінансових установ в розвинутих країнах світу.
3. Особливості діяльності міжбанківських об'єктів в розвинутих країнах світу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України. — К.: Преса України, 1997. — Ст. 85, 95, 96, 97, 98, 116, 119.
2. Бюджетний Кодекс України // www.portal.rada.gov.ua
3. Господарський Кодекс України // www.portal.rada.gov.ua
4. Податковий Кодекс України // www.portal.rada.gov.ua
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. // Вісник НБУ. — 2000. — № 12. — С. 5.
6. Алексєєв І.В., Колісник М.К. Гроші та кредит: Навч. посіб. Рекомендовано МОН — К., 2009. — 253 с.
7. Алексєєв І. В., Колісник М. К., Ярошкевич А.В. Основи теорії фінансів. — Л.: ЛПТ, 2008. — 144 с.
8. Банківська енциклопедія / М. І. Савлук, А. М. Поддєрьогін, А. А. Пересада та ін.; За ред. А. М. Мороза. — К.: Ельтон, 1993. — 327 с.
9. Банківська система України : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. — Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. — 240 с.
10. Банківська справа: Навч. посіб. / За ред. проф. Р. І. Тиркала. — Тернопіль: Карт-бланш, 2001. — 314 с.
11. Бюджетна система України: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп. Рекомендовано МОН / Пасічник Ю.В. — К., 2008. — 670 с.
12. Васюренко О. В. Банківські операції: Навч. посіб. — К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. — 243 с.
13. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М. Кредит і банківська справа: Підручник. Затверджено МОН / — К., 2008. — 564 с.
14. Гальчинський А. Г. Теорія грошей: Навч. посіб. — К.: Основи, 1998. — 415 с.
15. Гриньова В. М., Коюда В. О. Фінанси підприємств: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2004. — 424 с.
16. Гроші і кредит / За ред. М. І. Савлука. — К.: КНЕУ, 2004. — 158 с.
17. Гроші і кредит: Підручник. Затверджено МОН / Колодізєв О.М., Колесніченко В.Ф. — К., 2010. — 615 с.
18. Гроші та кредит: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Колотуха С.М., Власюк С.А. — К., 2012. — 495 с.
19. Грошово-кредитні засоби регулювання економіки : монографія / за заг. редакцією Л. В. Кривенко ; [Л. В. Кривенко, О. М. Дутченко, М. І. Синюченко та ін.]. — Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. — 210 с.
20. Долан Э. Дж, Кемпбел Г. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. — Ленинград, 1991. — 448 с.
21. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав: Навч. посіб. Рекомендовано МОН — К., 2007. — 589 с.
22. Карлін М.І. Державні фінанси України: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / — К., 2008. — 348 с.

23. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: Сучасна парадигма та доміанти розвитку: Монографія — К., 2010. — 320 с.
24. Коваленко, В. В. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч.-метод. посіб. / В. В. Коваленко, К. Ф. Черкашина ; Українська академія банківської справи Національного банку України. — Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. — 138 с.
25. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. Навчальний посібник. —К.:ЦУЛ, 2013. 578 с.
26. Косова Т.Д. Центральний банк і грошово-кредитна політика. К, ЦУЛ, 2011. — 328 с.
27. Костирко Л. А. Стратегія фінансово-економічної діяльності господарюючого суб'єкта: методологія і організація. — Луганськ: Вид-во СНУ ім. Даля, 2002. — 560 с.
28. Коцовська Р., Ричаківська В., Табачук Г. та ін. Операції комерційних банків. — Л.: ЛБІ НБУ, 2001. — 516 с.
29. Кремень О.І. Фінанси. К, ЦУЛ, 2012. — 412с. 48. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. — 205 с.
30. Кудряшов В.П. Курс фінансів: Навч. посіб. для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. Рекомендовано МОН — К., 2008. — 431 с.
31. Кузнецова Е. В. Финансы и кредит: Учебное пособие – Моск. гос. ин-т электроники и математики. М., 2011. – 121 с.
32. Мендрул О. Г., Павленко І.А. Фондовий ринок: операції з цінними паперами: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 156 с.
33. Місцеві фінанси Підручник / За ред. О.П. Кириленко. — К.: Знання, 2006. — 677 с.
34. Мозговий О. М. Фондовий ринок України. — К.: Фенікс, 1997. — 316 с.
35. Нікбахт Е., Гроппелі А. Фінанси. — К.: Основи, 1993. — 383 с.
36. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси. —К, ЦУЛ, 2013 – 354 с.
37. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. —К, ЦУЛ, 2013 – 504 с.
38. Основи банківської справи / За ред. А. М. Мороза. — К.: Лібра, 1994. — 330 с.
39. Основи економічної теорії / За ред. С. В. Мочерного. — Тернопіль: Тарнекс; Світ, 1993. — 688 с.
40. Партин Г. О., Загородній А. Г. Фінанси підприємств: Навч. посіб. — Л.: ЛБІ НБУ, 2003. — 265 с.
41. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: Підручник. — К.: КНЕУ, 2000. — 460 с.
42. Попова Л.М. Казначейська справа. К, ЦУЛ, 2012. — 168 с.
43. Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Науменкова С.В., Міщенко С.В. — К., 2010. — 532 с.

44. Рудницька О.М. Фінанси підприємства Навчальний посібник / О. М. Рудницька, С. В. Паранчук, О. М. Чубка. Львів: В-во Львівської політехніки, 2012. 260 с.
45. Сабанти Б. М. Теория финансов: Учеб. пособ. — М.: Менеджер, 1998. — 267 с.
46. Савлук М. І., Сивульський М. І., Зулаєва К. Г. та ін. Гроші та кредит. — К.: Либідь, 1992. — 331 с.
47. Сич Є.М. Ринок фінансових послуг. К, ЦУЛ, 2012. — 428 с.
48. Сучасні платіжні системи: Монографія / Ковальчук Т.Т., Лук'янов В.С. — К., 2010. — 190 с.
49. Сучасні фінансові ринки: Монографія / Лук'янов В.С. — К., 2013.- 479 с.
50. Управління державним боргом: Навчальний посібник /
51. О.О. Прутська, Ж.В. Гарбар, Л.І. Губанова, О.А. Сьомченков, В.В. Руденко.. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 216 с.
52. Уш С.М. Фінансовий ринок. К, ЦУЛ, 2011. — 528 с.
53. Федосов В.М. Бюджетна система. К, ЦУЛ, 2012. — 871 с.
54. Фінанси: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОН / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — К., 2012. — 687 с.
55. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в Україні: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку : монографія / [А.І. Даниленко, А.А. Гриценко, В.В. Зимовець та ін.] ; за ред. А.І. Даниленка ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. — К., 2010. — 456 с.
56. Чернявська О.В. Словник фахівця фондового ринку. —К, ЦУЛ, 2013 -76с. Щетинін А.І. Гроші і кредит. К, ЦУЛ, 2010. — 438 с.
57. Чесноков В.Л. Біржові операції. —К.: ЦУЛ, 2008. — 192 с.
58. Чесноков В.Л. Фінансові інструменти —К.: ЦУЛ, 2008. — 241 с.
59. Цінні папери: Підручник. Затверджено МОН / За ред. В.Д. Базилевича. — К., 2011. — 1094 с.
60. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Підручник. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2008. — 535 с.
61. Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств: Навч. посіб. Рекомендовано МОН — К., 2012. — 341 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи
з навчальної дисципліни

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

*(для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр
напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент
та слухачів другої вищої освіти
спеціальності 7.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування)*

Укладач: **БАЗЕЦЬКА** Ганна Ігорівна

Відповідальний за випуск *А. Є. Ачкасов*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2015, поз. 471 М

Підп. до друку 26.06.2015
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 2,1
Тираж 50 пр.

Виконавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 4705 від 28.03.2014 р.